

Hallituksen esitys eduskunnalle EU:n poliittisen mainonnan avoimuutta ja kohdentamista koskevaa asetusta täydentäväksi lainsäädännöksi

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle EU:n poliittisen mainonnan avoimuutta ja kohdentamista koskevaa asetusta täydentäväksi lainsäädännöksi (HE 57/2025 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Lakivaliokunta (LaVM 12/2025 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

**poliittisen mainonnan avoimuutta ja kohdentamista koskevan Euroopan unionin
asetuksen noudattamisen valvonnan järjestämisestä**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Lain tarkoitus

Tällä lailla täydennetään poliittisen mainonnan avoimuudesta ja kohdentamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2024/900, jäljempänä *poliittista mainontaa koskeva aset.*

Eduskunnan vastaus EV 114/2025 vp

2 §

Kansallinen yhteyspiste ja muut toimivaltaiset viranomaiset

Poliittista mainontaa koskevan asetuksen 22 artiklassa tarkoitettuna kansallisena yhteyspisteenä toimii valtiontalouden tarkastusvirasto (*tarkastusvirasto*).

Tarkastusvirasto on poliittista mainontaa koskevan asetuksen 22 artiklassa tarkoitettu asetuksen soveltamisesta ja täytäntöönpanosta vastaava toimivaltainen viranomainen, ellei mainitusta artiklasta tai tästä laista muuta johdu. Tarkastusvirasto ei kuitenkaan valvo 5 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua syrjintäkiellon noudattamista.

Myös tietosuojavaltuutettu ja Liikenne- ja viestintävirasto toimivat poliittista mainontaa koskevan asetuksen 22 artiklassa tarkoitettuina toimivaltaisina viranomaisina.

2 luku

Viranomaisten tutkintamenettely ja valvontatoimenpiteet

3 §

Tarkastusviraston tiedonsaantioikeus

Tarkastusvirastolla on poliittista mainontaa koskevan asetuksen ja tämän lain mukaisia tehtäviä hoitaessaan oikeus salassapitosäännösten estämättä saada tarpeelliset mainitun asetuksen ja tähän lakiin perustuvien velvollisuuksien epäilyyn rikkomiseen liittyvät tiedot, selvitykset ja asiakirjat mainitun asetuksen 3 artiklassa tarkoitetuilta rahoittajilta ja poliittisen mainonnan palveluiden tarjoajilta. Tarkastusvirastolla ei kuitenkaan ole oikeutta saada sananvapauden käyttämisestä joukkoviestinnässä annetun lain (460/2003) 16 §:ssä tarkoitettua lähdesuojan piiriin kuuluvia tietoja.

Tarkastusvirastolla on oikeus saada 1 momentissa säädetty perustein kuitenkin vain välttämättömät erityisiä henkilötietoryhmiä koskevat tai niihin yksityiselämän suojan näkökulmasta rinnastuvat poliittista mainontaa koskevan asetuksen ja tähän lakiin perustuvien velvollisuuksien epäilyyn rikkomiseen liittyvät tiedot.

Sen lisäksi, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, tarkastusvirastolla on poliittista mainontaa koskevan asetuksen 22 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuja tehtäviä hoitaessaan oikeus salassapitosäännösten estämättä saada välttämättömät mainitun asetuksen ja tähän lakiin perustuvien velvollisuuksien epäilyyn rikkomiseen liittyvät tiedot, selvitykset ja asiakirjat digitaalisten palvelujen sisämarkkinoista ja direktiivin 2000/31/EY muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2022/2065 (digipalvelusäädös), jäljempänä *digipalvelusasetus*, 51 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettua muulta henkilöltä.

Poliittisen mainonnan palveluiden tarjoajan, rahoittajan ja digipalvelusasetuksen 51 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettua muun henkilön on luovutettava tiedot ilman aiheutonta viivytystä, viranomaisen pyytämässä muodossa ja maksutta.

Tarkastusvirastolla on tässä pykälässä säädetty tiedonsaantioikeudet, kun se pyytää tietoja toisen jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen pyynnöstä poliittista mainontaa koskevan asetuksen

Eduskunnan vastaus EV 114/2025 vp

sen 23 artiklan perusteella tai kun se osallistuu mainitussa artiklassa tarkoitettuihin yhteisiin tutkimuksiin.

Sen lisäksi, mitä 5 momentissa säädetään, tarkastusvirastolla on tässä pykälässä säädetty tiedonsaantioikeudet, kun se pyytää tietoja Liikenne- ja viestintäviraston pyynnöstä digipalveluasetuksen 58 artiklan perusteella tai kun tarkastusvirasto osallistuu Liikenne- ja viestintäviraston aloittamiin digipalveluasetuksen 60 artiklassa tarkoitettuihin koordinaattoriviranomaisten yhteisiin tutkimuksiin.

4 §

Tiedonvaihto viranomaisten välillä

Toimivaltaisilla viranomaisilla on salassapitosäännösten estämättä oikeus luovuttaa poliittista mainontaa koskevassa asetuksessa ja tässä laissa säädettyjen tehtäviensä hoitamisen yhteydessä saamansa tiedot ja laatimansa asiakirjat sekä ilmaista salassa pidettävä tieto toisilleen, jos se on poliittista mainontaa koskevassa asetuksessa tai tässä laissa niille säädettyjen tehtävien hoitamiseksi välttämätöntä.

Tarkastusvirastolla on oikeus saada esitutkintaviranomaiselta salassapitosäännösten estämättä tiedot, jotka ovat välttämättömiä 15 §:n 3 momentin noudattamiseksi.

5 §

Tarkastukset

Tarkastusvirastolla on poliittista mainontaa koskevan asetuksen ja tähän lakiin perustuvien velvoitteiden epäilyyn rikkomiseen liittyvää valvontaa varten oikeus päästä tilaan, jota poliittisen mainonnan palvelujen tarjoaja tai poliittista mainontaa koskevan asetuksen 22 artiklan 3 kohdassa tarkoitettussa tilanteessa digipalveluasetuksen 51 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettu muu henkilö käyttää elinkeino- tai ammattitoimintaansa liittyviin tarkoituksiin, ja tehdä valvonnassa tarvittavia tarkastuksia.

Tarkastusvirastolla on tarkastuksia tehdessään oikeus salassapitosäännösten estämättä saada tutkittavakseen sekä jäljentää ja takavarikoida jäljennösten ottamista varten epäilyyn rikkomukseen liittyvän valvontatehtävän kannalta tarpeellinen liikekirjeenvaihto, kirjanpito, muut asiakirjat ja tiedot missä tahansa muodossa tallennusvälineestä riippumatta. Tarkastusta toimittava virkamies voi pyytää poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajan tai digipalveluasetuksen 51 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettua muun henkilön edustajalta tai henkilöstön jäseneltä tarkastuksen kohteeseen ja tarkoitukseen liittyviä selvityksiä tosiseikoista ja asiakirjoista sekä tallentaa saamansa vastaukset. Tarkastusvirastolla ei kuitenkaan ole oikeutta saada sananvapauden käyttämisestä joukkoviestinnässä annetun lain 16 §:ssä tarkoitettua lähdesuojan piiriin kuuluvia tietoja.

Tarkastukseen sovelletaan lisäksi hallintolain (434/2003) 39 §:ää.

Pysyväisluonteiseen asumiseen käytetyssä tilassa tarkastuksen saa toimittaa vain, jos se on välttämätöntä epäillyn rikkomuksen selvittämiseksi ja kyseessä olevassa tapauksessa on olemassa perusteltu ja yksilöity syy epäillä poliittista mainontaa koskevaan asetukseen tai tähän lakiin perustuvia velvollisuuksia rikotun tai rikottavan tavalla, josta voi olla seuraamuksena tämän lain mukainen hallinnollinen seuraamusmaksu.

Eduskunnan vastaus EV 114/2025 vp

Tarkastusvirastolla on tässä pykälässä säädetty tarkastusoikeudet, kun virasto toimittaa tarkastuksen toisen jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen pyynnöstä Suomessa poliittista mainontaa koskevan asetuksen 23 artiklan perusteella tai kun virasto osallistuu mainitussa artiklassa tarkoitettuihin toimivaltaisten viranomaisten yhteisiin tutkimuksiin.

Sen lisäksi, mitä 5 momentissa säädetään, tarkastusvirastolla on tässä pykälässä säädetty tarkastusoikeudet, kun se toimittaa tarkastuksen Liikenne- ja viestintäviraston pyynnöstä Suomessa digipalveluasetuksen 58 artiklan perusteella tai kun tarkastusvirasto osallistuu Liikenne- ja viestintäviraston aloittamiin digipalveluasetuksen 60 artiklassa tarkoitettuihin koordinaattoriviranomaisten yhteisiin tutkimuksiin.

6 §

Kutsuminen kuultavaksi

Tarkastusvirastolla on oikeus kutsua poliittista mainontaa koskevan asetuksen 22 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua valvontaa tehdessä välityspalvelun tarjoajan edustaja tai henkilöstön jäsen kuultavaksi mainitun asetuksen ja tähän lakiin perustuvien velvollisuuksien epäiltyyn rikkomiseen liittyvistä tiedoista. Tarkastusvirastolla on sama oikeus myös digipalveluasetuksen 51 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettun muun henkilön edustajaa tai henkilöstön jäsentä kohtaan. Tarkastusvirasto voi tallentaa saamansa vastaukset kuultavan suostumuksella millä tahansa teknisellä välineellä.

Tarkastusvirastolla on tässä pykälässä säädetty oikeudet, kun virasto pyytää tietoja toisen jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen pyynnöstä poliittisen mainonnan asetuksen 23 artiklan perusteella tai kun virasto osallistuu mainitun artiklan mukaisesti toimivaltaisten viranomaisten yhteisiin tutkimuksiin.

Sen lisäksi, mitä 2 momentissa on säädetty, tarkastusvirastolla on tässä pykälässä säädetty oikeudet, kun se pyytää tietoja Liikenne- ja viestintäviraston pyynnöstä digipalveluasetuksen 58 artiklan perusteella tai kun tarkastusvirasto osallistuu Liikenne- ja viestintäviraston aloittamaan digipalveluasetuksen 60 artiklassa tarkoitettuihin koordinaattoriviranomaisten yhteisiin tutkimuksiin.

7 §

Asianajajia ja muita oikeudenkäyntiasiamiehiä ja oikeudenkäyntiavustajia koskeva poikkeus tiedonsaanti- ja tarkastusoikeudesta

Poiketen siitä, mitä edellä tässä luvussa säädetään, tarkastusvirastolla ei ole oikeutta saada tai tarkastaa asianajajista annetussa laissa (496/1958) tarkoitettulta asianajajalta tai muulta ulkopuoliselta oikeudenkäyntiasiamieheltä tai -avustajalta tai näiden apulaiselta eikä henkilöltä, jonka hyväksi oikeudenkäyntiasiamiehen tai -avustajan salassapitovelvollisuus on säädetty, oikeudenkäyntiasiamiestehtävien hoitamisen yhteydessä vaihdettuja luottamuksellisia tietoja ja asiakirjoja. Oikeudenkäyntiasiamies- ja oikeudenkäyntiavustajatehtäviksi luetaan varsinaisten oikeudenkäyntiin liittyvien tehtävien lisäksi oikeudellinen neuvonta, joka koskee asiakkaan oikeudellista asemaa esitutkinnassa rikoksen johdosta, hallinnollisessa menettelyssä tai asian muussa oikeudenkäyntiä edeltävässä käsittelyvaiheessa taikka oikeudenkäynnin käynnistämistä tai sen välttämistä.

Eduskunnan vastaus EV 114/2025 vp

Edellä 1 momentissa säädettyä sovelletaan kaikkiin tarkastusviraston poliittista mainontaa koskevan asetuksen 22 artiklan 5 kohdan, digipalveluasetuksen 51 artiklan 1 kohdan ja tämän lain 3, 5 ja 6 §:n mukaisiin tutkintavaltuuksiin riippumatta siitä, käytetäänkö niitä tarkastusviraston omien tehtävien suorittamisessa tai Liikenne- ja viestintäviraston tai toisen jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen pyynnöstä.

8 §

Virka-apu

Tarkastusvirastolla on oikeus poliittista mainontaa koskevassa asetuksessa ja tässä laissa säädettyjen tehtäviensä suorittamiseksi saada pyynnöstä poliisilta virka-apua.

9 §

Valvontapäätös

Tarkastusvirasto voi tämän lain mukaisia tehtäviä hoitaessaan velvoittaa rahoittajaa ja poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajaa, joka rikkoo poliittista mainontaa koskevaa asetusta, lopettamaan asetuksen rikkominen ja velvoittaa tämän korjaamaan virheensä tai laiminlyöntinsä kohdullisessa määräajassa.

10 §

Sitoumukset

Tarkastusvirasto voi päätöksellään määrätä välityspalvelun tarjoajan poliittista mainontaa koskevan asetuksen 7—17 ja 21 artiklassa säädettyjen velvollisuuksien noudattamiseksi tarjoamat sitoumukset tätä velvoittaviksi. Päätöksessä on samalla todettava, ettei toimivaltaisen viranomaisen jatkotoimille ole enää perusteita. Päätös on voimassa toistaiseksi tai määräajan.

Tarkastusvirasto voi ottaa asian uudelleen käsiteltäväkseen, jos jokin päätöksen perusteena oleva tosiseikka on muuttunut olennaisesti, jos sitoumuksia rikotaan tai jos päätös on perustunut osapuolten toimittamiin puutteellisiin, virheellisiin tai harhaanjohtaviin tietoihin.

11 §

Yhteistyö eri viranomaisten kanssa

Tarkastusviraston, tietosuojavaltuutetun ja Liikenne- ja viestintäviraston on poliittista mainontaa koskevan asetuksen ja tämän lain mukaisia tehtäviä hoitaessaan toimittava tarkoituksenmukaisessa yhteistyössä.

Jos tietosuojavaltuutettu tai Liikenne- ja viestintävirasto vastaanottaa toimenpidepyynnön, joka koskee poliittista mainontaa koskevassa asetuksessa säädettyjä rahoittajien tai poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajien velvollisuuksia, sen on ilmoitettava asiasta tarkastusvirastolle.

Eduskunnan vastaus EV 114/2025 vp

Jos tarkastusvirasto vastaanottaa toimenpidepyynnön, joka koskee välityspalvelun tarjoajalle poliittisen mainonnan asetuksen 7—17 ja 21 artiklassa säädettyjä velvollisuuksia, sen on ilmoitettava asiasta Liikenne- ja viestintävirastolle.

12 §

Uhkasakko

Tarkastusvirasto voi asettaa rahoittajalle, poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajalle ja digipalveluasetuksen 51 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettulle muulle henkilölle 9 §:n nojalla antamansa valvontapäätöksen tai muun tämän lain nojalla antamansa määräyksen tehosteeksi uhkasakon.

Poliittisen mainonnan asetuksen 22 artiklan 3 kohdassa tarkoitettussa tilanteessa uhkasakko asetetaan välityspalvelun tarjoajalle päiväkohtaisesti juoksevana. Välityspalvelun tarjoajalle asetettavan uhkasakon enimmäismäärä on viisi prosenttia sen asettamispäätöstä edeltävän tilikauden keskimääräisestä päivittäisestä maailmanlaajuisesta liikevaihdosta tai tulosta kultakin viivästyspäivältä. Liikevaihdolla tarkoitetaan kirjanpitolain (1336/1997) 4 luvun 1 §:ssä tarkoitettua tai sitä vastaavaa liikevaihtoa. Jos tilinpäätös ei ole uhkasakkoa asetettaessa vielä valmistunut tai jos liiketoiminta on vasta aloitettu eikä tilinpäätöstä ole saatavissa, liikevaihto voidaan arvioida muun saatavan selvityksen perusteella.

Edellä 2 momentissa tarkoitettu uhkasakko asetetaan uhkasakkolain (1113/1990) 9 §:ssä säädetystä poiketen ilman kiinteää peruserää ja lisäeriä. Uhkasakkolain 10 §:n 2 momentissa säädetystä poiketen 2 momentissa tarkoitettu uhkasakko voidaan tuomita kerrallaan enintään 60 päivän ajanjaksolta. Sen ylittävältä osalta uhkasakko raukeaa niiltä päiviltä, jotka ovat alkaneet ennen kuin päätös uhkasakon tuomitsemisesta tehdään.

Uhkasakkoa ei saa asettaa 3 §:ssä tarkoitettun tiedonantovelvollisuuden tehosteeksi luonnolliselle henkilölle, jos henkilöä on aihetta epäillä rikoksesta ja tiedot liittyvät rikosepäilyn kohteena olevaan asiaan, eikä luonnolliselle henkilölle 6 §:n mukaisen kuulemispyynnön tehosteeksi.

Muilta osin uhkasakkoon sovelletaan uhkasakkolakia.

3 luku

Hallinnolliset seuraamukset

13 §

Poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajien seuraamusmaksu

Tarkastusvirasto voi määrätä seuraamusmaksun poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajalle, joka tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo tai laiminlyö poliittista mainontaa koskevan asetuksen:

1) 7 artiklan 1 kohdassa säädetyn velvollisuuden pyytää rahoittajalta tai rahoittajan puolesta toimivalta mainonnan palvelujen tarjoajalta mainituissa kohdassa tarkoitettut ilmoitukset tai 2 kohdassa säädetyn velvollisuuden varmistaa, että sen tekemässä sopimusjärjestelyssä on edellytetty

Eduskunnan vastaus EV 114/2025 vp

rahoittajaa tai rahoittajan puolesta toimivaa mainonnan palvelujen tarjoajaa antamaan mainitun kohdan mukaiset tarvittavat tiedot;

2) 9 artiklan 1 kohdassa säädetyn velvollisuuden säilyttää mainitussa kohdassa tarkoitettua tarvittavat tiedot tai 3 kohdassa säädetyn velvollisuuden säilyttää edelle mainittuja tietoja mainituksa kohdassa säädetyn ajan;

3) 11 artiklan 1 kohdassa säädetyn velvollisuuden varmistaa, että sen julkaisemien, näyttämien tai levittämien poliittisten mainosten yhteyteen on asetettu mainitussa kohdassa tarvittavat tiedot, tai 3 kohdassa säädetyn velvollisuuden asettaa 1 kohdassa tarkoitettua tiedot mainoksen yhteyteen merkinnöillä, jotka soveltuvat käytetylle välineelle, mahdollistavat mainoksen tunnistamisen poliittiseksi mainokseksi ja pysyvät paikoillaan mainosta edelleen levitettäessä;

4) 12 artiklan 1 kohdassa säädetyn velvollisuuden varmistaa, että 11 artiklan 1 kohdan e alakohdassa tarkoitettu avoimuusilmoitus sisältää tarvittavat 12 artiklan 1 kohdassa ja 6 kohdan tarkoittamassa delegoidussa säädöksessä tarkoitettua tiedot, 3 kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetyn velvollisuuden varmistaa avoimuusilmoituksen saatavuus koko poliittisen mainoksen julkaisuajan tilanteessa, jossa avoimuusilmoitus ei ole sisällytettyä suoraan osaksi mainosta, 3 kohdan toisessa alakohdassa säädetyn velvollisuuden tarjota avoimuusilmoitus, jota ei ole sisällytettyä suoraan osaksi mainosta, helposti saatavissa olevassa muodossa ja velvollisuuden pitää avoimuusilmoitus ajan tasalla koko mainoksen julkaisuajan tai 4 kohdassa säädetyn velvollisuuden säilyttää avoimuusilmoitukset muutoksineen seitsemän vuoden ajan sen jälkeen, kun asianomainen poliittinen mainos on julkaistu viimeisen kerran;

5) 13 artiklan 2 kohdassa erittäin suurille verkkoalustoille ja erittäin suurille verkossa toimiville hakukoneille säädetyn velvollisuuden varmistaa, että poliittinen mainos ja 12 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua tiedot ovat saatavilla poliittisten verkkomainosten eurooppalaisessa rekisterissä 13 artiklan 2 kohdassa säädetyn ajan, 3 kohdassa säädetyn velvollisuuden tarjota pääsy 12 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin tietoihin 9 artiklan 3 kohdassa määritellyn ajan tilanteessa, jossa asiaan liittyvä poliittinen mainos on poistettu tai siihen pääsy on estetty tai 13 artiklan 4 kohdassa muille kuin 13 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuille poliittisen mainonnan julkaisijoille säädetyn velvollisuuden asettaa poliittiset verkkomainokset ja niihin liittyvät 12 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua tiedot saataville verkkomainosten eurooppalaisessa rekisterissä viimeistään 72 tunnin kuluttua poliittisen mainoksen ensimmäisestä julkaisemisesta;

6) 14 artiklan 1 kohdassa säädetyn velvollisuuden liittää siinä tarkoitettuun toimintakertomukseen kampanjakohtaisesti koostettua tiedot, jotka koskevat rahamääriä tai muita sellaisia etuja, jotka on saatu osittaisena tai kokonaisena vastineena tarjotuista palveluista;

7) 21 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettua palveluntarjoajalle, jolla ei ole toimipaikkaa Euroopan unionin jäsenvaltiossa, mutta joka tarjoaa palvelua Suomeen, säädetyn velvollisuuden nimetä kirjallisesti laillinen edustaja johonkin niistä Euroopan unionin jäsenvaltioista, joissa kyseinen palveluntarjoaja tarjoaa palvelujaan.

14 §

Seuraamusmaksun suuruus

Seuraamusmaksun suuruus perustuu kokonaisarviointiin ja sitä määrittäessä on otettava huomioon poliittista mainontaa koskevan asetuksen 25 artiklan 4 kohdassa mainittua tekijät sekä mahdolliset tapauksen olosuhteisiin vaikuttaneet muut tekijät.

Eduskunnan vastaus EV 114/2025 vp

Poliittisen mainonnan palvelun tarjoajalle määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään kuusi prosenttia sen seuraamusmaksupäätöstä edeltäneen tilikauden vuotuisesta maailmanlaajuisesta liikevaihdosta.

Liikevaihdolla tarkoitetaan kirjanpitolain 4 luvun 1 §:ssä tarkoitettua liikevaihtoa tai sitä vastaavaa liikevaihtoa. Jos tilinpäätös ei ole seuraamusmaksua määrättäessä vielä valmistunut tai jos liiketoiminta on vasta aloitettu eikä tilinpäätöstä ole saatavissa, liikevaihto voidaan arvioida muun saatavan selvityksen perusteella.

15 §

Seuraamusmaksun määräämättä jättäminen ja määräämisoikeuden vanhentuminen

Seuraamusmaksua ei määrätä, jos:

- 1) velvoitteen rikkomista on pidettävä vähäisenä; tai
- 2) seuraamusmaksun määräämistä on pidettävä ilmeisen kohtuuttomana.

Seuraamusmaksu voidaan jättää määräämättä, jos poliittisen mainonnan palveluntarjoaja on oma-aloitteisesti ryhtynyt riittäviin toimenpiteisiin 13 §:ssä tarkoitetun velvoitteen rikkomisen tai laiminlyönnin korjaamiseksi välittömästi sen havaittuaan eikä rikkominen tai laiminlyönti ole vakava tai toistuva.

Seuraamusmaksua ei voida määrätä sille, jota epäillään samasta teosta esitutkinnassa, syyteharkinnassa tai tuomioistuimessa vireillä olevassa rikosasiassa. Seuraamusmaksua ei voida määrätä myöskään sille, jolle on samasta teosta annettu lainvoimainen tuomio.

Seuraamusmaksua ei voida määrätä valtion viranomaisille, valtion liikelaitoksille, hyvinvointialueiden viranomaisille, kunnallisille viranomaisille, Ahvenanmaan maakunnan itsehallintoviranomaisille, itsenäisille julkisoikeudellisille laitoksille, eduskunnan virastoille, tasavallan presidentin kanslialle eikä Suomen evankelis-luterilaiselle kirkolle ja Suomen ortodoksiselle kirkolle eikä niiden seurakunnille, seurakuntayhtymille ja muille elimille.

Seuraamusmaksua ei saa määrätä, jos on kulunut yli viisi vuotta siitä, kun rikkomus tai laiminlyönti on tapahtunut. Jos rikkomus tai laiminlyönti on ollut luonteeltaan jatkuvaa, viiden vuoden määräaika lasketaan siitä, kun rikkomus tai laiminlyönti on päättynyt.

16 §

Tutkintamenettelyä koskevien säännösten rikkomisesta määrättävä seuraamusmaksu

Jollei rikkomista ole pidettävä merkitykseltään vähäisenä tai seuraamusmaksun määräämistä muutoin perusteettomana, tarkastusvirasto voi määrätä poliittista mainontaa koskevan asetuksen 22 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua tehtävää hoitaessaan seuraamusmaksun välityspalvelun tarjoajalle tai digipalveluasetuksen 51 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettulle muulle henkilölle, joka tahallaan tai huolimattomuuttaan:

- 1) vastustaa 5 §:n nojalla tehtävää tarkastusta;
- 2) antaa virheellisiä, puutteellisia tai harhaanjohtavia tietoja vastatessaan 3 §:n nojalla tehtyyn tietopyyntöön tai antaessaan tietoja 5 §:n mukaisen tarkastuksen aikana taikka jättää toimittamatta pyydytetyt tiedot viranomaisen asettamassa määräajassa;
- 3) jättää oikaisematta antamiaan virheellisiä, puutteellisia tai harhaanjohtavia tietoja.

Eduskunnan vastaus EV 114/2025 vp

Seuraamusmaksun suuruuden määrittäminen perustuu kokonaisarviointiin, jossa on otettava huomioon rikkomisen laatu ja laajuus sekä moitittavuuden aste. Seuraamusmaksu saa olla enintään yksi prosentti rikkomiseen syyllistyneen välityspalvelun tarjoajan tai 1 momentissa tarkoitettun muun henkilön vuotuisesta tulosta tai maailmanlaajuisesta liikevaihdosta seuraamusmaksun määräämistä edeltäneenä tilikautena.

Seuraamusmaksua ei saa asettaa luonnolliselle henkilölle 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua tietojenantovelvollisuuden rikkomisesta, jos henkilöä on aihetta epäillä rikoksesta ja tiedot liittyvät rikosepäilyyn kohteena olevaan asiaan.

17 §

Julkinen varoitus

Tarkastusvirasto voi antaa poliittista mainontaa koskevan asetuksen 22 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua valvonnan yhteydessä rahoittajalle, poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajalle ja 21 artiklassa tarkoitettulle lailliselle edustajalle 22 artiklan 5 kohdan g alakohdassa tarkoitettua julkisen varoituksen, jos ne tahallaan tai huolimattomuudesta rikkovat poliittista mainontaa koskevassa asetuksessa niille säädettyjä velvollisuuksia.

Julkinen varoitus voidaan antaa edellyttäen, ettei asia kokonaisuutena arvioiden anna aihetta ankarampiin toimenpiteisiin.

Tarkastusviraston on julkaistava julkista varoitusta koskevat tiedot viipymättä sen jälkeen, kun päätöksestä on ilmoitettu sen kohteena oleville tahoille ja päätös on lainvoimainen. Julkaisemisesta on käytävä ilmi rikkomisen luonne sekä rikkomisesta vastuussa olevat 1 momentissa tarkoitettut toimijat. Tiedot on pidettävä tarkastusviraston internetsivuilla neljän vuoden ajan. Jos muutoksenhakuviranomainen kumoaa päätöksen kokonaan tai osittain, valvontaviranomaisen on julkistettava tieto muutoksenhakuviranomaisen päätöksestä vastaavalla tavalla kuin varoitus on julkistettu.

Jos julkisen varoituksen kohteena olevan luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön nimen julkistaminen olisi kohtuutonta, varoituksen julkistaminen olisi omiaan vaikuttamaan haitallisesti meneillään oleviin vaaleihin tai kansanäänestykseen tai varoituksen julkistaminen vaarantaisi meneillään olevan viranomaistutkinnan, tarkastusvirasto voi:

- 1) lykätä varoituksen julkistamista, kunnes perusteita olla tekemättä se ei enää ole;
- 2) julkistaa varoitus julkistamatta varoituksen kohteena olevan henkilön nimeä;
- 3) jättää varoitus julkistamatta, jos 1 ja 2 kohdassa tarkoitettut toimenpiteet eivät ole riittäviä varmistamaan sitä, ettei varoitus vaikuta haitallisesti meneillään oleviin vaaleihin tai kansanäänestykseen.

Jos tarkastusvirasto julkistaa varoituksen julkistamatta varoituksen kohteena olevan henkilön nimeä, tarkastusvirasto voi samalla päättää julkistaa nimen myöhemmin kohtuullisen ajan kuluessa, jos perusteet julkistamatta jättämiselle lakkaavat tuossa ajassa.

Varoitus voidaan kuitenkin jättää julkistamatta, jos julkistaminen olisi kohtuuton päätöksen kohteena olevan toimenpiteen vähäisyyden vuoksi.

Eduskunnan vastaus EV 114/2025 vp

4 luku

Yhteistyö muiden jäsenvaltioiden ja Euroopan komission kanssa

18 §

Kansallisten yhteyspisteiden verkosto

Tarkastusvirasto toimii yhteistyössä muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden yhteyspisteiden ja Euroopan komission kanssa kansallisten yhteyspisteiden verkostossa.

19 §

Asiakirjan luovuttaminen toisen jäsenvaltion viranomaiselle ja komissiolle

Tarkastusvirastolla on oikeus luovuttaa salassa pidettävä asiakirja sekä ilmaista salassa pidettävä tieto muun Euroopan unionin jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle, jos se on poliittista mainontaa koskevan asetuksen noudattamisen valvonnan kannalta välttämätöntä.

Liikenne- ja viestintävirastolla on 4 §:ssä tarkoitettujen tietojen osalta oikeus luovuttaa salassa pidettävä asiakirja sekä ilmaista salassa pidettävä tieto digipalveluasetuksessa tarkoitettulle digipalvelulautakunnalle ja toisen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion koordinaattoriviranomaiselle, jos se on poliittista mainontaa koskevan asetuksen noudattamisen valvonnan kannalta välttämätöntä.

5 luku

Erinäiset säännökset

20 §

Laillisten edustajien rekisteri

Tarkastusvirasto pitää rekisteriä poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajien, joilla ei ole Euroopan unionin jäsenvaltiossa toimipaikkaa, laillisista edustajista 21 artiklassa säädetyn mukaisesti.

Sen lisäksi, mitä poliittista mainontaa koskevan asetuksen 21 artiklan 1 kohdassa säädetään, poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajan on annettava tiedot sähköisesti, ellei virasto erityisestä syystä hyväksy tietojen ilmoittamista paperilla.

21 §

Vaalien ja kansanäänestysten päivämäärien julkaiseminen

Oikeusministeriö ilmoittaa tarkastusvirastolle asetuksen 26 artiklan noudattamiseksi tarvittavat tiedot hyvinvointialueilla ja kunnissa toimitettavista neuvoa-antavista kansanäänestyksistä.

Eduskunnan vastaus EV 114/2025 vp

22 §

Seuraamusmaksun täytäntöönpano

Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

23 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Muutoksenhaussa uhkasakon asettamista ja maksettavaksi tuomitsemisesta koskevaan päätökseen sovelletaan kuitenkin uhkasakkolakia.

Tarkastusviraston muussa kuin 13 ja 16 §:n nojalla antamassa päätöksessä voidaan määrätä, että päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

24 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Laki

verkon välityspalvelujen valvonnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan verkon välityspalvelujen valvonnasta annetun lain (18/2024) 1 §:n 2 momentti, 3 §:n 1 momentin 1 kohta, 11 §:n 1 momentti, 12 §, 16 §:n 3 momentti ja 24 § sekä

lisätään lakiin uusi 2 a §, 13 §:ään uusi 7 momentti ja 16 §:ään uusi 4 momentti seuraavasti:

1 §

Digitaalisten palvelujen koordinaattori ja muut toimivaltaiset viranomaiset

Liikenne- ja viestintävirasto on digipalveluasetuksen 49 artiklassa tarkoitettu valvonnasta vastaava toimivaltainen viranomainen ellei 2, 2 a ja 3 §:stä muuta johdu. Muita toimivaltaisia viran-

Eduskunnan vastaus EV 114/2025 vp

omaisia digipalveluasetuksen valvonnassa ovat kuluttaja-asiamies, valtiontalouden tarkastusvirasto ja tietosuojavaltuutettu 2, 2 a ja 3 §:n mukaisesti (*toimivaltaiset viranomaiset*).

— — — — —

2 a §

Valtiontalouden tarkastusviraston toimivalta

Digipalveluasetuksen 49 artiklassa tarkoitettu valvonnasta vastaava toimivaltainen viranomainen on valtiontalouden tarkastusvirasto mainitun asetuksen 26 artiklan 1 kohdan a—c alakohdan osalta silloin, kun kyse on aatteellisesta tai yhteiskunnallisesta mainonnasta.

3 §

Tietosuojavaltuutetun toimivalta

Digipalveluasetuksen 49 artiklan mukainen valvonnasta vastaava toimivaltainen viranomainen on tietosuojavaltuutettu digipalveluasetuksen:

1) 26 artiklan 1 kohdan a—c alakohdan osalta, kun ei ole kyse kuluttaja-asiamiehen tai valtiontalouden tarkastusviraston 2 tai 2 a §:n nojalla valvomasta mainonnasta;

— — — — —

11 §

Sitoumukset

Liikenne- ja viestintävirasto, valtiontalouden tarkastusvirasto tai tietosuojavaltuutettu voi päätöksellään määrätä välityspalvelun tarjoajan digipalveluasetuksen noudattamiseksi tarjoamat sitoumukset tätä velvoittaviksi. Päätöksessä on samalla todettava, ettei toimivaltaisen viranomaisen jatkotoimille ole enää perusteita. Päätös on voimassa toistaiseksi tai määräajan.

— — — — —

12 §

Yhteistyö eri viranomaisten kanssa

Liikenne- ja viestintäviraston, kuluttaja-asiamiehen, valtiontalouden tarkastusviraston ja tietosuojavaltuutetun on digipalveluasetuksen ja tämän lain mukaisia tehtäviä hoitaessaan toimittava tarkoituksenmukaisessa yhteistyössä.

Eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetun lain (1137/2016) 4 §:ssä tarkoitettujen valvontaviranomaisten on ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle ja kuluttaja-asiamiehelle omien tehtäviensä hoidossa tietoonsa tulleesta digipalveluasetuksen 30—32 artiklan säännösten mahdollisesta rikkomisesta.

Jos kuluttaja-asiamies, valtiontalouden tarkastusvirasto tai tietosuojavaltuutettu vastaanottavat toimenpitepyynnön, joka koskee digipalveluasetuksessa säädettyä välityspalvelun tarjoajan velvollisuuksia, sen on ilmoitettava asiasta Liikenne- ja viestintävirastolle.

Eduskunnan vastaus EV 114/2025 vp

Liikenne- ja viestintäviraston tulee laatia vuosittain digipalveluasetuksen 55 artiklassa tarkoitettu toimintakertomus yhteistyössä tietosuojavaltuutetun, kuluttaja-asiamiehen ja valtiontalouden tarkastusviraston kanssa.

13 §

Uhkasakko

Jos kyse on 2 a §:ssä mainittujen digipalveluasetuksen säännösten valvontaan liittyvästä uhkasakosta, uhkasakon tuomitsemisesta maksettavaksi päättää valtiontalouden tarkastusvirastosta annetun lain (676/2000) 15 a §:ssä tarkoitettu seuraamuslautakunta.

16 §

Verkkoalustan tarjoajan seuraamusmaksu

Poiketen siitä, mitä 1 momentissa säädetään, seuraamusmaksun määräämiseen silloin, kun on kyse 1 momentin 4 kohdassa mainittujen säännösten rikkomisesta tai laiminlyönnistä 2 §:ssä tarkoitettussa asiassa, sovelletaan kuluttajansuojaviranomaisten eräistä toimivaltuuksista annettua lakia (566/2020). Seuraamusmaksun suuruuteen sovelletaan kuitenkin tämän lain 18 §:ää.

Poiketen siitä, mitä 1 momentissa säädetään, valtiontalouden tarkastusvirastosta annetun lain 15 a §:ssä tarkoitettu seuraamuslautakunta määrää seuraamusmaksun tämän pykälän 1 momentin 4 kohdassa mainittujen säännösten rikkomisesta tai laiminlyönnistä, jos kyseessä on tämän lain 2 a §:ssä tarkoitettu asia.

24 §

Euroopan digitaalisten palvelujen lautakunta

Liikenne- ja viestintävirasto toimii yhteistyössä muiden jäsenvaltioiden digitaalisten palvelujen koordinaattorien, digipalvelulautakunnan ja Euroopan komission kanssa. Liikenne- ja viestintävirasto osallistuu lautakunnan kokouksiin. Myös tietosuojavaltuutettu, kuluttaja-asiamies ja valtiontalouden tarkastusvirasto voivat osallistua tarvittaessa lautakunnan kokouksiin.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Laki

ehdokkaan vaalirahoituksesta annetun lain 4 ja 10 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ehdokkaan vaalirahoituksesta annetun lain (273/2009) 4 §:n 5 momentti ja 10 §:n 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 4 §:n 5 momentti laissa 373/2025 ja 10 §:n 2 momentti laissa 873/2020, seuraavasti:

4 §

Ehdokkaan vaalirahoituksen rajoitukset

Poliittisen mainonnan avoimuudesta säädetään poliittisen mainonnan avoimuudesta ja kohdentamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2024/900 ja poliittisen mainonnan avoimuutta ja kohdentamista koskevan Euroopan unionin asetuksen noudattamisen valvonnan järjestämisestä annetussa laissa (/).

10 §

Valtiontalouden tarkastusviraston valvontatehtävät

Jos ilmoitusvelvollinen ei valtiontalouden tarkastusviraston kehotuksesta huolimatta tee tässä laissa säädettyä ilmoitusta tai jos ilmoitus havaitaan olennaisilta kohdiltaan ilmeisen virheelliseksi tai puutteelliseksi, valtiontalouden tarkastusvirasto voi velvoittaa ilmoitusvelvollisen sakon uhalla tekemään ilmoituksen taikka korjaamaan virheen tai puutteen. Uhkasakon tuomitsee valtiontalouden tarkastusvirastosta annetun lain (676/2000) 15 a §:ssä tarkoitettu seuraamuslautakunta. Muutoksenhausta uhkasakon asettamista tai maksettavaksi tuomitsemista koskevaan päätökseen säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Laki

puoluelain 8 b ja 9 e §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan puoluelain (10/1969) 8 b §:n 5 momentti ja 9 e §:n 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 8 b §:n 5 momentti laissa 374/2025 ja 9 e §:n 2 momentti laissa 872/2020, seuraavasti:

8 b §

Tukea koskevat rajoitukset

Poliittisen mainonnan avoimuudesta säädetään poliittisen mainonnan avoimuudesta ja kohdentamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2024/900 ja poliittisen mainonnan avoimuutta ja kohdentamista koskevan Euroopan unionin asetuksen noudattamisen valvonnan järjestämisestä annetussa laissa (/).

9 e §

Valvonta

Valtiontalouden tarkastusvirasto voi sakon uhalla velvoittaa valvottavan täyttämään velvollisuutensa, jos asiakirjoja tai tietoja ei ole viraston kehotuksesta huolimatta toimitettu, korjattu tai täydennetty tai niiden oikeellisuutta ja riittävyyttä selvitetty ja laiminlyönti on kokonaisuutena arvioiden olennainen. Uhkasakon tuomitsee maksettavaksi valtiontalouden tarkastusvirastosta annetun lain (676/2000) 15 a §:ssä tarkoitettu seuraamuslautakunta. Muutoksenhausta uhkasakon asettamista tai maksettavaksi tuomitsemista koskevaan päätökseen säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Laki

valtiontalouden tarkastusvirastosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan valtiontalouden tarkastusvirastosta annetun lain (676/2000) 7 §:n 1 momentti ja 15 §, sellaisina kuin ne ovat, 7 §:n 1 momentti laissa 1198/2003 ja 15 § laissa 954/2015, sekä *lisätään* lakiin uusi 15 a § seuraavasti:

7 §

Tarkastusviraston pääjohtaja

Tarkastusviraston toimintaa johtaa pääjohtaja, jonka ratkaistaviksi kuuluvat ne tarkastusviraston asiat, joita ei 15 tai 15 a §:ssä säädetä seuraamuslautakunnan ratkaistaviksi tai joista ei viraston työjärjestyksessä muuta määrätä. Muun virkamiehen ratkaistavaksi ei saa siirtää asiaa, joka koskee eduskunnan virkamiehistä annetussa laissa (1197/2003) pääjohtajan ratkaistavaksi säädettyä asiaa, eduskunnalle annettavaa kertomusta tai tarkastusviraston talousarvioehdotusta taikka tarkastusviraston toiminnan kannalta merkittävää muuta asiaa.

15 §

Uhkasakko

Tarkastusvirasto voi asettaa uhkasakon 4 §:ssä säädettyjen velvoitteiden tehosteeksi sekä kirjanpidon saattamiseksi tarkastettavaan kuntoon. Tämän tai muun lain nojalla asetetun uhkasakon tuomitsee maksettavaksi 15 a §:ssä tarkoitettu seuraamuslautakunta.

15 a §

Seuraamuslautakunta sekä sen ratkaisuvallta eräissä seuraamusasioissa

Tarkastusvirastossa on seuraamuslautakunta. Se määrää tarkastusviraston toimivaltaan kuuluvan seuraamusmaksun.

Seuraamuslautakunnan puheenjohtajana on viraston pääjohtaja ja jäseninä kolme pääjohtajan kolmeksi vuodeksi kerrallaan määräämää oikeustieteen maisterin tai vastaavan aikaisemman tutkinnon suorittanutta tarkastusviraston virkamiestä.

Seuraamuslautakunnan puheenjohtaja ja jäsen toimivat tehtävässään riippumattomasti ja puolueettomasti.

Seuraamuslautakunnan päätös tehdään esittelystä. Päätökseksi tulee se kanta, jota enemmistö on kannattanut. Äänten mennessä tasan päätökseksi tulee se kanta, joka on lievempi sille, johon seuraamus kohdistuu.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Eduskunnan vastaus EV 114/2025 vp

Tämän lain voimaan tullessa lakkaavan uhkasakkolautakunnan vireillä olevat asiat siirtyvät käsiteltäviksi seuraamuslautakunnalle.

Laki

viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 24 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 24 §:n 1 momentin 15 kohta, sellaisena kuin se on laissa 274/2009, seuraavasti:

24 §

Salassa pidettävät viranomaisen asiakirjat

Salassa pidettäviä viranomaisen asiakirjoja ovat, jollei erikseen toisin säädetä:

15) asiakirjat, jotka sisältävät ehdokkaan vaalirahoituksesta annetun lain (273/2009) tai poliittisen mainonnan avoimuutta ja kohdentamista koskevan Euroopan unionin asetuksen noudattamisen valvonnan järjestämisestä annetun lain (/) nojalla valtiontalouden tarkastusvirastolle annettuja tietoja kampanjatileistä, sekä vastaavat muut selvitykset vaalirahoituksesta ja vaalikampanjan kuluista, samoin kuin asiakirjat, jotka sisältävät tietoja viranomaisen tehtäväksi säädetystä tarkastuksesta tai muusta valvontatoimeen liittyvästä seikasta, jos tiedon antaminen niistä vaarantaisi valvonnan tai sen tarkoituksen toteutumisen tai ilman painavaa syytä olisi omiaan aiheuttamaan vahinkoa asiaan osalliselle;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Laki

sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sakon täytäntöönpanosta annetun lain (672/2002) 1 §:n 2 momentin 60 kohta, sellaisena kuin se on laissa 860/2025, sekä

Eduskunnan vastaus EV 114/2025 vp

lisätään 1 §:n 2 momenttiin, sellaisena kuin se on laeissa 416/2025, 860/2025 ja / , uusi 61 kohta seuraavasti:

1 §

Lain soveltamisala

Tässä laissa säädetään seuraavien rangaistusluonteisten hallinnollisten seuraamusten täytäntöönpanosta:

60) vaarallisten aineiden kuljetuksesta Puolustusvoimissa ja Rajavartiolaitoksessa annetun lain (849/2025) 122 §:ssä tarkoitettu liikennevirhemaksu;

61) poliittisen mainonnan avoimuutta ja kohdentamista koskevan Euroopan unionin asetuksen noudattamisen valvonnan järjestämisestä annetun lain (/) 13 ja 16 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 18.11.2025

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri